

FEICHTINGER
ŽÍDEK & FYRBACH
ADVOKÁTI

NEWS

02 / květen 2015

UPLATŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK Z POZASTÁVEK

Vážení obchodní přátelé,

vzhledem ke stále aktuální a často řešené otázce pozastávek upozorňujeme na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. listopadu 2008, sp. zn. 32 Cdo 2076/2007, v němž se Nejvyšší soud vyjádřil k povaze pozastávek.

Pozastávky a jejich charakter

Pozastávkou je míněna část ceny díla obvykle v rozsahu 5 až 10 %, k jejíž úhradě objednatel nedochází již po řádném provedení a předání díla, ale až po splnění dalších sjednaných podmínek, kterými jsou nejčastěji uplynutí záruční doby, popřípadě řádné odstranění záručních vad. Jejich účelem je zpravidla zajištění řádného a včasného dodání díla a zachování jeho kvality po dobu trvání záruky.

Právní řád pozastávky výslovně neupravuje. Existují v zásadě dva možné názory na právní charakter pozastávky. Lze je považovat za část ceny díla, na jejíž zaplacení vznikne nárok již jeho dodáním, avšak jejíž splatnost strany smlouvy odloží až na okamžik splnění podmínek pro výplatu pozastávky. Dle alternativního výkladu jsou pozastávky naopak částí ceny díla, na jejíž zaplacení vznikne nárok až okamžikem splnění podmínek pro její výplatu.

Rozdíl v obou pohledech je zcela zásadní z pohledu některých právních důsledků. Dojde-li před výplatou pozastávek k úpadku objednatele nebo ke sporu ohledně řádnosti dodání díla či jeho kvality vzniká totiž otázka, zda a případně, kdy vznikne Zhotoviteli nárok na zaplacení pozastávky.

Pokud by pozastávka měla povahu pohledávky s pouhým odkladem splatnosti, potom by v případě odstoupení od smlouvy o dílo zhotovitelem či prohlášení úpadku na majetek Objednatele došlo k zesplatnění této pohledávky.

Pokud by však měla povahu ceny díla, na kterou vznikne nárok na splnění až okamžikem splnění podmínek pro vý-

platu, tak odstoupení od smlouvy a prohlášení úpadku na majetek objednatele by měly za následek, že nárok na vyplacení pozastávky nikdy nevznikne, ledaže by dodatečně došlo ke splnění podmínek pro její výplatu.

Vyjádření Nejvyššího soudu

V reakci na rozhodnutí odvolacího soudu Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí uvedl, že ujednání o pozastávce upravuje ve stanoveném rozsahu vznik práva na zaplacení (části) ceny díla, a nikoli vznik splatnosti. Ujednání o pozastávce tedy není dohodou o pouhém odložení splatnosti části ceny díla, nýbrž ujednáním o vzniku práva na její zaplacení.¹

Důsledek je dalekosáhlý. Nedojde-li totiž ke splnění sjednaných předpokladů (nemožností uplynutí záruční doby v důsledku odstoupení od smlouvy či úpadku zhotovitele), právo na úhradu části ceny díla odpovídající pozastávce zhotoviteli nevznikne a ten ho nemůže uplatnit, neboť až uplynutím sjednané doby se vzniklé právo zhotovitele stane nárokem, tedy pohledávkou.

Právní doporučení

S ohledem na uvedené doporučujeme:

- vždy při sepisování smluv o dílo, ve kterých jste zhotovitelem, koncipovat pozastávky jako plnění, na které vznikne nárok již dodáním díla či dané dílčí části, avšak splatnost nastane až okamžikem splnění stanovených podmínek;
- vždy při sepisování smluv o dílo, ve kterých jste objednatelem, koncipovat pozastávky jako plnění, na které vznikne nárok až okamžikem splnění definovaných podmínek;
- vždy při vzniku sporu mezi zhotovitelem a objednatelem důkladně zvažovat dopady odstoupení na nárok na zaplacení pozastávek, respektive na povinnost k jejich zaplacení.

V úctě,

Feichtinger Židek Fyrbach advokáti s.r.o.

¹ V rozsudku ze dne 30. dubna 2009, sp. zn. 23 Cdo 3084/2007, Nejvyšší soud České republiky tento závěr výslovně potvrdil i v případě pozastávky na záruční vady. Shodné závěry obsahuje i rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. března 2010, sp. zn. 23 Cdo 4928/2007.

FEICHTINGER ŽÍDEK FYRBACH advokáti s.r.o.

IČO: 293 04 873 | Sídlo firmy: tř. Kpt. Jaroše 13 | CZ-602 00 Brno

PRAHA | Římská 12 | CZ - 120 00 Praha 2 | praha@akfz.cz

BRNO | tř. Kpt. Jaroše 13 | CZ - 602 00 Brno | brno@akfz.cz

ZNOJMO | Mariánské náměstí 6 | CZ - 669 02 Znojmo | znojmo@akfz.cz

www.akfz.cz